

NIEFORTUNA (60) *sb f*

niefortuna (59), **niefortona** (1) *MiechGlab*.

W pisowni łącznej (59), *w rozłącznej* (1).

e, pierwsze o oraz a jasne; drugie o z tekstu nie oznaczającego ó.

sg *N* niefortuna (14). ◇ *G* niefortuny (20). ◇ *D* niefortunie (4). ◇ *A* niefortunę (9). ◇ *I* niefortuną (1). ◇ *L* niefortunie (2). ◇ *pl G* niefortun (6). ◇ *A* niefortuny (1). ◇ *L* niefortunach (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI i XVII(XVIII) w. s.v. fortuna.

Brak szczęścia, nieszczęście, zły los; infaustum Miech; adversa fortuna Mącz (60): [Saturnus] Planeta niefortuny wielkiej *FalZioł* V 50v, V 51; kamień wielki z wierzchu kościoła Panny Marijey spadłszy, mało głowy księżęcia Henrika nierozwalił, to zaiste było znamię niefortony *MiechGlab* 9; dziwnie niefortuną wżytki łtany kroci. *RejWiz* 127v; Potym Xerxes iuz łam niechciał dla niefortuny czynić z Greki *BielKron* 117, 316; Assignare culpam fortunae, Nieszczęście winować/ złą przigodę niefortunie przypisać. *Mącz* 392c, 3d; *RejZwierc* 153 *marg*, Aaa4; *KmitaSpit* C5v.

niefortuna czyja [w tym: „swoja” (9), G sb (1)] (10): *BierEz* A4v; *Zuzanna* wełtchnęła/ A ná swoię niefortunę narzekać poczęła *KochZuz* A3; *BielKron* 112, 125, 192, 199v, 233v, 326v, 368v; *KochZg* A2.

W przeciwstawieniach: »fortuna (2), szczęście ... niefortuna« (3): *BielKron* 60v; *RejZwierc* 146; Ktoż takie łzczeńcie niefortuną zowie/ Iákim wczęli ciebie dziś Bogowie? *GrochKal* 11.

W charakterystycznych połączeniach: *niefortuna mniejsza, wielka* (2); *znamię niefortuny; lutować niefortuny [czyjej], skarżyć się, żałować się* (2); *rozpaczać sobie z niefortuny, żalościw być; niefortunie bronić się* (2); *baczyć niefortunę, ganić, mieć, widzieć* (2); *na niefortunę narzekać*.

W przen (6): Abowiem niefortuną nigdy więłszego miłterłtwá łwego nie wżywa/ iedno gdy łie o tego pokułi kto iey figlow nigdy nie łkofztował *RejZwierc* 150; iż mu niefortuną zgoła tho znać dáła/ Ze łie w iego potomłtwie namniemy nie kochála *PaprPan* Dd2v; *KochPieł* 39; [Astianaksie] padń á obłápnogi Páńłki [Ulissesa] nieboże/ dogódniefortunie *GórnTroas* 49; Czy ielcze niefortuną méy nędze nie łytá? *GórnTroas* 64.

W porównaniu (1): Nic ołtrzęgo iáko nieforthuną *BielKron* 253v.

a. *Nieszczęśliwe wydarzenie, niepomyślny splot wydarzeń; calamitas, incommodum, malum, procella, ruina Mącz; adversitas JanStat (30)*: Po tych niefortunách/ ktore ná ten czás ná krześciáńłki lud Pan Bog przepułzczać raczył/ Krol Ferdynándus miał Syem w Czechách *BielKron* 219v; To żeglowanie czwarte Amerykułá [...] nie dołzło łwego końcá dla niefortuny ktora łie mu przygodziłá ná morzu Atlántyńłkim/ ná którym to rozbił łie mu okręł *BielKron* 448, 191v; In eodem haesitare luto, W tym zás błocie czwałác álbo tkwieć/ to yeft/ w teyże niefortunie być. *Mącz* 152b; Malorum mare, Niefortun á nędz pełno. *Mącz* 209c, 11a, 126d, 213a, 215d, 216a, 324a, 464a; *KochFr* 40; Ali w nodze Ekliplis: łzukaycie bárwierzá/ Niefortuną popádlá náłzego żołnierzá. *BielSjem* 21; *KochFrag* 17; *KlonKr* A2.

niefortuna czyja [w tym: G sb i pron (5), pron poss (2)] (7): pokrzyki przedawali nyewyáłtham na wżyach powyadayącz bycz dobre od nyefortuny Bidla *LibMal* 1545/96; *BielKron* 206, 398v, 412; *GórnDworz* R5v; *ActReg* 83; *SarnStat* 999.

W *połączeniach szeregowych* (2): Magna impendet ruina/ Wielka nādchodźi fzkodā nędzā y niefortunā. *Mącz* 361d, [18]d.

W *przeciwstawieniu*: »szczęście ... niefortuna« (1): Nie wié człowiek co dobrze: á czáfem ták zblādźi/ Ze fwe fczęścíe zá wielkā niefortunę łādźi. *KochPam* 84.

W *charakterystycznych połączeniach*: przeszła niefortuna (2), przyszła, wielka (2); bogini niefortuny, przyczyna, znak; niefortuna nadchodzi (przyszła) (2), przygodzila się, przypadnie (popadnie) (2); niefortuny czekać, domieścić się, ująć, zażyć, żałować; nie cieszyć się z niefortuny [czyjej]; niefortunę baczyć; w niefortunie być, nie opuszczać [kogo], nie tesknić.

Szeregi: »potrzeba i niefortuna« (1): obiecuiemy: [...] lámégo Królestwā Polfkiégó przerwczonégó/ we wżyfłtkich potrzebách y niefortunách [*in omnibus eorum necessitatibus et adversitatibus JanStat* 757] ich nieopufcząć *SarnStat* 999.

»szkoda a niefortuna« (1): Ate, Latine Noxa, Szkodā. Bogini fzkód á niefortun *Mącz* [18]d. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

Wyrażenia przyimkowe: »z niefortuny« = *nieszczęśliwym zrzędzeniem losu* (2): gdy fie nałzym z niefortuny rozbił Okręth/ oni ich rátowáli w fwoich korytach. *BielKron* 441, 399.

»z niefortuny [czyjej]« (1): Íromotā ftákimi czýnić o wolność/ kthorzy nie męftwem iedno z niefortuny ludzkiej/ cudze kráiny pofiedli? *BielKron* 244.

W *przen* (1) : dla tego [*bogini Ate*] ná fwiecie wżelkie złe przygody niefortuny á rofterki miedzi ludźmi lieye. *Mącz* [18]d.

Synonimy: *nieszczęście, nieszczęśliwość; a. nędza, potrzeba, przeciwność, przygoda, szkoda.*

Cf **FORTUNA**